

BÖLÜM 10

İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİNDE ENFEKSİYON KONTROLÜ

Nur İZGÜ¹

10.1. Giriş

Hasta güvenliğinin sürdürülmesi, hastanede kalış süresi ve sağlık bakım maliyetinin en aza indirilmesi, enfeksiyonlara bağlı mortalite ve morbiditenin azaltılması ve hastaların yaşam kalitelerinin iyileştirilmesi açısından, sağlık hizmeti ilişkili ve toplumdan kazanılmış enfeksiyonların önlenmesi ve kontrolü kritik bir öneme sahiptir.

İç hastalıkları alanında çalışan hemşireler, dahili yoğun bakım üniteleri, onkoloji klinikleri, hemodiyaliz ve periton diyalizi üniteleri, endokrinoloji ve metabolizma hastalıkları birimleri ve geriatri üniteleri gibi özelleşmiş birçok farklı birimde çalışmakla birlikte, ilgili birimlerde romatoloji hastalıklarından nörolojik sistem rahatsızlıklarına, solunum sistemi hastalıklarından gastrointestinal sistem rahatsızlıklarına kadar birçok akut ve kronik sağlık sorununun bakım ve tedavisinde sorumluluk üstlenmektedirler. İç hastalıkları hemşirelerinin görev yaptıkları bölümler düşünüldüğünde; immün sistemi baskılanmış, birçok kronik hastalığı bulunan, tedavi amacıyla invaziv girişimlerin sıklıkla uygulandığı ve enfeksiyon riski yüksek bir hasta popülasyonuna bakım verdikleri görülmektedir.

Kitabın diğer bölümlerinde onkoloji hemşireliği, yoğun bakım hemşireliği, diyaliz hemşireliği, diyabet hemşireliği gibi iç hastalıkları hemşireliğinin özelleşmiş farklı alanlarında enfeksiyon kontrolüne ilişkin spesifik konulara yer verildiğinden; bu bölümde kitabın diğer bölümlerinde ele alınmayan ve iç hastalıkları

¹ Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, akglnur@gmail.com

10.8. Sonuç

İç hastalıkları hemşireliği genç erişkin ve geriatric bireylerin vücut sistemlerini ilgilendiren birçok kronik hastalığın önlenmesi, tedavisi, bakımı ve rehabilitasyonuna yönelik bütüncül hemşirelik bakım ilkelerini kapsayan oldukça geniş bir uzmanlık alanıdır. İç hastalıkları alanında çalışan hemşirelerin bakım verdiği kanser, diyabet, kronik böbrek hastalığı, gastrointestinal sistem rahatsızlıkları, romatolojik hastalıklar ve kronik obstruktif akciğer hastalığı gibi süregelen hastalığı bulunan bireyler, immun sistemi baskılayan tedavi uygulanan hastalar ve kritik bakım gerektiren hastalığı bulunan bireyler toplumdan kazanılmış ve sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonlar açısından önemli bir risk grubunu oluşturmaktadır.

Bu nedenle iç hastalıkları alanında çalışan hemşirelerin bakım verdikleri bireylerin enfeksiyon açısından taşıdığı riskleri değerlendirmeleri, olası enfeksiyonlar açısından hastalarını periyodik olarak izlemeleri, enfeksiyon kontrolü konusunda hasta ve ailelerine eğitim vermeleri, enfeksiyon riskini azaltmada hizmet verdikleri kurumun enfeksiyon kontrolüne ilişkin kanıt temelli prosedürlerini takip etmeleri ve enfeksiyonların önlenmesinde hemşirelik uygulamaları ile ilgili güncel literatürü okumaları önem taşımaktadır. İç hastalıkları alanında çalışan hemşirelerin kanıt temelli enfeksiyon kontrol önlemlerini uygulamaları enfeksiyon görülme sıklığının, enfeksiyonlarla ilişkili mortalite ve morbiditenin azaltılmasına ve hastaların bakım kalitelerinin iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Kaynaklar

- Adachi M, Ishihara K, Abe S, Okuda, K. Professional oral health care by dental hygienists reduced respiratory infections in elderly persons requiring nursing care. *Int. J Dent Hyg.* 2007;5(2):69-74.
- Ahmed H, Davies F, Francis N, Farewell D, Butler C, Paranjothy S. Long-term antibiotics for prevention of recurrent urinary tract infection in older adults: systematic review and meta-analysis of randomised trials. *BMJ Open.* 2017;7(5):e015233.
- Alvarez-Moreno CA, Combariza JF. Risk of invasive fungal infections during hospital construction: how to minimize its impact in immunocompromised patients. *Curr Opin Infect Dis.* 2019;32(4):322-329.
- Berman SJ. Infections in patients with end-stage renal disease: an overview. *Infectious Dis Clin North Am.* 2001;15(3):709-720.
- Bryant PA, Baddley JW. Opportunistic infections in biological therapy, risk and prevention. *Rheum Dis Clin.* 2017; 43(1):27-41.
- Cain DW, Cidlowski JA. Immune regulation by glucocorticoids. *Nat Rev Immunol.* 2017;17(4):233-247.
- Cunnane G, Doran M, Bresnihan B. Infections and biological therapy in rheumatoid arthritis. *Best Pract Res Clin Rheumatol.* 2003;17(2):345-363.
- Çevik Akyl, R. Kronik obstruktif akciğer hastalığı ve bakım. Zehra Durna (Ed.), İçinde:Kronik hastalıklar ve Bakım. 1. Baskı. İstanbul:Nobel Tıp Kitabevleri; 2012:75-93.

- El-Kadiki A, Sutton AJ. Role of multivitamins and mineral supplements in preventing infections in elderly people: systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials. *BMJ*. 2005;330 (7496):871.
- Girard R, Gaujard S, Pergay V, Pornon P, Martin-Gaujard G, Bourguignon L for the UTIC Group. Risk factors for urinary tract infections in geriatric hospitals. *J Hosp Infect*. 2017;97(1):74-78.
- Global Initiative for Chronic Obstructive Pulmonary Disease (2020) Global Strategy For Prevention, Diagnosis And Management of COPD. Erişim Tarihi: 03.06.2021. Şu adresten edinilebilir: https://goldcopd.org/wp-content/uploads/2019/12/GOLD-2020-FINAL-ver1.2-03Dec19_WMV.pdf
- Hwang JP, Torres HA. Hepatitis B virus and hepatitis C virus infection in immunocompromised patients. *Curr Opin Infect Dis*. 2018;31:535-541.
- Jones LF, Meyrick J, Bath J, Dunham O, McNulty CAM. Effectiveness of behavioural interventions to reduce urinary tract infections and *Escherichia coli* bacteraemia for older adults across all care settings: a systematic review. *J Hosp Infect*. 2019;102(2):200-218.
- Kalfa M, Aksu, K. Anti-tümör nekrozis faktör- α tedavisi ve enfeksiyon. *RAED Dergisi*. 2011;3:49-56.
- Katz MJ, Roghmann MC. Healthcare-associated infections in the elderly: What's new. *Curr Opin Infect Dis*. 2016;29(4):388-393.
- Kato S, Chmielewski M, Honda H, Pecoits-Filho R, Matsuo S, Yuzawa Y, et al. Aspects of immune dysfunction in end-stage renal disease. *Clin J Am Soc Nephrol*, 2008; 3(5):1526-1533.
- Kaya N, Romatoid artrit ve bakım. Zehra Durna (Ed.) İçinde: *Kronik Hastalıklar ve Bakım*. 1. Baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2012:441-461.
- Ledda A, Belcaro G, Dugall M, Feragalli B, Riva A, Togni S. et al. Supplementation with high titer cranberry extract (Anthocran®) for the prevention of recurrent urinary tract infections in elderly men suffering from moderate prostatic hyperplasia: a pilot study. *Eur Rev Med Pharmacol Sci*. 2016;20(24):5205-5209.
- Li Y, Ren L, Zou J. Risk factors and prevention strategies of nosocomial infection in geriatric patients. *Can J Infect Dis Med Microbiol*. 2019;6417959.
- Liu X, Zou N, Zhu D, Wang D. Influencing factors analysis and modeling of hospital-acquired infection in elderly patients. *J Comb Optim*. 2019;37(1):248-270.
- Liu BA, McGeer A, McArthur MA, Simor AE, Aghdassi E, Davis L. et al. Effect of multivitamin and mineral supplementation on episodes of infection in nursing home residents: a randomized, placebo-controlled study. *J Am Geriatr Soc*. 2007;55(1):35-42.
- Mathian A, Arnaud L, Adoue D, Agard C, Bader-Meunier B, Baudouin V. et al. Prevention of infections in adults and adolescents with systemic lupus erythematosus: Guidelines for the clinical practice based on the literature and expert opinion. *Rev Med Interne*. 2016;37(5):307-320.
- Mehta B, Pedro S, Ozen G Kalil A, Wolfe F, Mikuls T. et al. Serious infection risk in rheumatoid arthritis compared with noninflammatory rheumatic and musculoskeletal diseases: A US national cohort study. *RMD Open* 2019;5:e000935.
- Mody L. Infection control issues in older adults. *Clin Geriatr Med*. 2007;23(3):499-514.
- Mori S, Yoshitama T, Hidaka T, Sakai F, Hasegawa M, Hashiba Y. et al. Comparative risk of hospitalized infection between biological agents in rheumatoid arthritis patients: A multicenter retrospective cohort study in Japan. *PLoS One* 2017;12(6):e0179179.
- Okur E, Hintistan S. 65 yaş ve üzerindeki bireylerde aşılama programları ve hemşirelik. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 2018;34(3):148-156.
- Pien FD, Younoszai BG, Pien BC. Mycobacterial infections in patients with chronic renal disease. *Infect Dis Clin North Am*, 2001;15(3):851-876.
- Risi GF, Tomascak V. Continuing education. Prevention of infection in the immunocompromised host. *AJIC*. 1998;26(6):594-606.

- Sert H, Aygin D, Bölüktaş RP. Yoğun bakımdaki yaşlı hastalarda ventilatörle ilişkili pnömoni ve önlenmesi. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*. 2015;19(2):60-67.
- Solis-Hernandez PS, Vidales-Reyes M, Garza-Gonzalez E, Guajardo-Alvarez G, Chavez-Moreno S, Camacho-Ortiz A. Hospital-acquired infections in elderly versus younger patients in an acute care hospital. *Int J Infect*. 2016;3(1):e32620.
- Sonneville R, Magalhaes, E, Meyfroidt G. Central nervous system infections in immunocompromised patients. *Curr Opin Crit Care* 2017;23(2):128–133.
- Syed-Ahmed M, Narayanan M. Immune dysfunction and risk of infection in chronic kidney disease. *Adv Chronic Kidney Dis*, 2019;26(1):8-15.
- Tadros S, Teichtal AJ, Ciciriello S, Wicks IP. Pneumocystis jirovecii pneumonia in systemic autoimmune rheumatic disease: A case-control study. *Semin Arthritis Rheum*. 2017;46(2017):804-809.
- Tuncer Ertem G. Karaciğer sirozu ve enfeksiyon. *Klimik Dergisi*. 2004;17(3):173-176.
- Yoshikawa TT, Norman DC. Geriatric infectious diseases: current concepts on diagnosis and management. *J Am Geriatr Soc*. 2017;65(3):631-641.
- Yoshikawa TT, High KP. Nutritional strategies to boost immunity and prevent infection in elderly individuals. *Clin Infect Dis*. 2001;33(11):1892-1900.
- Wu ML, Pu L, Grealish L, Jones, C, Moyle, W. The effectiveness of nurse-led interventions for preventing urinary tract infections in older adults in residential aged care facilities: A systematic review. *J of Clin Nurs*, 2020;29(9-10):1432-1444.
- Zhao X, Wang L, Wei N, Zhang J, Ma W, Zhao H. et al. Risk factors of health care-associated infection in elderly patients: a retrospective cohort study performed at a tertiary Hospital in China. *BMC Geriatr*, 2019;19:193